

Başbakan ve Bakan ödenekleri hakkında kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/303)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2214, 6/17

3 . I . 1952

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Başbakan ve bakan ödenekleri hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 27 . XII . 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

GEREKÇE

Anayasamızın 46 ncı maddesi gereğince kendilerine müşterek ve münferit birçok idari ve politik sorumluluklar ve ödevler tahmil edilmiş olan Başbakan ve bakanlara ve görevleri karşılığı olarak Cumhuriyetin kuruluşu tarihinden bugüne kadar tediye edilegelen ödeneklerin miktarları müstakil bir kanuna istinat ettirilmeyerek bütçe kanunlarıyla tesbit olunmuş ve tediye tarzları da bu hususta teessüs etmiş geleneklere göre idare edilmiştir.

Devlet emvalinden yapılacak her hangi bir sarfiyatın muhakkak surette kanuni bir mezuniyete istinat ettirilmesi lüzumu aşikâr olup esasen 1951 Bütçesinin, Bütçe Encümeninde müzakeresi sırasında da bu eksikliğin bir kanunla giderilmesi lüzumuna haklı olarak işaret edilmiş bulunmaktadır. İşte bu maksatlarla hazırlanan ilişik kanun tasarısında Başbakana ayda (800) lira ve bakanlara da (450) lira ödenek verilmesi derpiş olunmuştur ki, bu ödeneklerin yıllık tutarları sırasıyla 9 600 ve 5 400 liraya baliğ olmaktadır.

1942 Şubat ayına gelineye kadar Başbakanın 8 400 ve bakanların da 4 800 liradan ibaret bulunan yıllık ödenekleri, bu tarihten itibaren yürürlüğe giren 4178 sayılı Kanunun gerektirdiği fevkalâde zam ilâvesi yüzünden, sırasıyla (9 272) ve (5 320) liraya baliğ olmuş ve bu miktarlar bugüne kadar devam edegelmıştır. Halihazırda, ödeneklerine 4178 sayılı Kanunun gerektirdiği zamlar da ilâve edilmek suretiyle vergiler çıktıktan sonra Başbakana net ödenek olarak ayda (631,70) lira ve bakanlara da (370,02) lira ödenmektedir.

Tasarıda teklif olunan ödenek miktarları Başbakan ve bakanların bu ödeneklerinin eski hale nazaran her hangi bir artış göstermemesi gayesiyle tesbit edilmiş olup fiilhakika 800 ve 450 liralık ödeneklerin net tediyeleleri 641,70 ve 370,45 liradır. Başbakan ödeneğinin tediye miktarında, halihazırdaki tediye miktarına nazaran müşahade olunan (10) liralık artış adı geçen ödeneğin kesirsiz rakama ircaı maksadından tevelliüt etmektedir.

Tasarının ikinci maddesi bu ödeneklerin tediye tarzlarını hükme bağlamış bulunmaktadır.

Halen uygulanmakta olan olaganüstü zam, fevkalâde hallerin devamıyla mukayyet olmak üzere kabul edilmiş bulunan 30 . I . 1942 tarihli ve 4178 sayılı Kanuna istinat etmektedir. Bu tasarı ile Bakan ve Başbakan ödenekleri, bu zamları da ihtiva etmek üzere yeni bir ayarlamaya tâbi tutulmuş olduğundan artık sözü geçen Kanunun tatbikine da mahal kalmamıştır. Bu maksatla tasarıya 3 ncü madde yazılmıştır.

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/303
Karar No. 19

8 . I . 1952

Yüksek Başkanlığa

Başbakan ve Bakan ödenekleri hakkında Maliye Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca Yüksek Meclise arzı kararlaştırılıp Başbakanlığın 2 . I . 1952 tarihli ve 6/17 sayılı tezkeresiyle sunulan kanun tasarısı komisyonumuza havale buyurulmakla Maliye Bakanlığı temsilcisi hazır olduğu halde incelenip görüşüldü.

Başbakan ve Bakanlara hizmetleri karşılığı olarak tediyesi lâzımgelen ödeneklerin bir kanunu mahsusla tesbit olunacağına dair Anayasa hükmü bugüne kadar yerine getirilememiş olduğu gibi Devlet emvalinden yapılacak her hangi bir sarfiyatın kanuni bir mezuniyete istinat ettirilmesi de Muhasebei Umumiye Kanunu hükümleri dâhilinde bulunduğu ve bu ödeneklerin bugüne kadar müstakil bir kanuna istinat ettirilmeyerek Bütçe kanunlarıyla tesbit olunmuş ve tediye tarzları da bu hususta teessüs etmiş geleneklere göre idare edildiği cihetle, 1951 yılı Bütçe Kanunu tasarısının komisyonumuzda görüşülmesi sırasında izhar olunan temenniye göz önünde bulunduran Hükümet bu noksanlığın giderilmesi maksadiyle tasarının sevk edilmiş olduğunu gerekçesinde bildirmektedir.

Tasarı ile teklif olunan ödenek miktarlarında, geçen yirmi küsur senelik tediye miktarlarına nazaran hiçbir artış derpiş edilmemiş olduğunu gören komisyonumuz üyelerinden bâzıları, vergileri dâhil olduğu halde Başbakana 800 ve Bakanlara 450 şer lira gibi bir ödenoğin ifa ettikleri hizmet ve işgal ettikleri mevki ile kıyaslanamıyacak derecede cüzi olduğunu ileri sürmüşler ise de komisyon ekseriyeti bu meblâğın hiç bir zaman hizmet ve mevkileri kar-

şılığı olmadığını ve buldukları mevkilerde ifa ettikleri hizmetlerden dolayı taşıdıkları şeref ve hissettikleri mânevi hazzın para miktarı ile ölçülemeyeceğini ifade ve kabul ederek maddelerin müzakeresine geçmiştir.

Tasarının birinci ve ikinci maddeleri değişiklik yapılmak suretiyle, üçüncü madde Hükümetin teklifi veçhile aynen, dördüncü madde değişiklik yapılmak suretiyle ve beşinci madde Hükümetin teklifi veçhile aynen kabul edilmiştir.

Bu suretle yeniden hazırlanan tasarı Bütçe Kanunu tasarısıyla ilgisi bakımından öncelik ve ivedilikle görüşülmesi dileğiyle Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan	Başkan V.	Sözcü
İstanbul	Burdur	Çanakkale
<i>E. Adakan</i>	<i>F. Çelikbaş</i>	<i>E. Kalafat</i>
Kâtip		
Sivas	Afyon K.	Bilecik
<i>H. İmre</i>	<i>A. Veziroğlu</i>	<i>Y. Üresin</i>
Bursa	Bursa	Diyarbakır
<i>H. Şaman</i>	<i>K. Yılmaz</i>	<i>Y. Azizoglu</i>
Diyarbakır	Elâzığ	Giresun
<i>M. Ekinci</i>	<i>Ö. F. Sanaç</i>	<i>M. Şener</i>
Gümüşane	İstanbul	İstanbul
<i>K. Yörükoğlu</i>	<i>A. H. Başar</i>	<i>H. Hüsmen</i>
İstanbul	İzmir	Kastamonu
<i>S. Oran</i>	<i>T. Gürerek</i>	<i>H. Türe</i>
Kırklareli	Kırsehir	Konya
<i>Ş. Bakay</i>	<i>O. Bölükbaşı</i>	<i>M. Â. Ülgen</i>
Mardin	Ordu	Sinob
<i>R. Erten</i>	<i>R. Aksoy</i>	<i>S. Somuncuoğlu</i>
Trabzon	Trabzon	Van
<i>C. R. Eyüpoğlu</i>	<i>S. F. Kalaycıoğlu</i>	<i>F. Melen</i>

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Başbakan ve Bakan Ödenekleri hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Milletvekili ödenek ve yol-luklarından başkaca Başbakana ayda (800) lira ve bakanlara ayda (450) lira ödenek ve-rilir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı öde-nekler her ay peşin olarak ödenir.

Ay içinde işe başlama halinde işe başlayış tarihinden itibaren ödeneğe hak kazanılır. Ay içinde işten ayrılanların ayrıldıkları tarihten sonraya ait ödenekleri geri alınır.

Diğer bir bakanlığa vekâlet eden bakanla-ra bu vekâletleri dolayısıyla ayrıca ödenek ve-rilmez.

MADDE 3. — Birinci maddeye göre verilen ödeneklere 4178 sayılı Kanun gereğince zam uygulanmaz.

MADDE 4. — Bu kanun 1. III. 1952 tari-hinden itibaren yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
A. Menderes

Devlet Bakanı
F. L. Karaosmanoğlu
Millî Savunma Bakanı
H. Köymen
Dışişleri Bakanı
F. Köprülü
Millî Eğitim Bakanı
T. İleri
İsko. ve Ticaret Bakanı
Muhlis Ete
G. ve Tekel Bakanı
S. Yırcalı
Ulaştırma Bakanı
S. Kurtbek

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
S. Ağaoğlu
Adalet Bakanı
R. Nasuhioğlu
İçişleri Bakanı
F. L. Karaosmanoğlu
Maliye Bakanı
H. Polatkan
Bayındırlık Bakanı
K. Zeytinoglu
Sa. ve So. Y. Bakanı
Dr. E. H. Üstündağ
Tarım Bakanı
N. Ökmen
Çalışma Bakanı ve
İşletmeler Bakanı V.
N. Özsan

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Başbakan ve Bakan makam ödenekleri hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Başbakana ayda (800) lira ve bakanlara ayda (450) şer lira makam öde-neği verilir.

MADDE 2. — Birinci maddede yazılı öde-nekler her ay peşin olarak ödenir.

Ay içinde işe başlama halinde, mütaakıp ay-başından itibaren ödeneğe hak kazanılır.

Diğer bir bakanlığa vekâlet eden bakanlara bu vekâletleri dolayısıyla ayrıca ödenek verilmez.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Bu kanun 1 Mart 1952 tari-hinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Hükümetin beşinci maddesi aynıyle kabul edilmiştir.